

Lieta C-89/05

United Utilities plc

pret

Commissioners of Customs & Excise

(House of Lords l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu)

Sest? PVN direkt?va – 13. panta B da?as f) apakšpunkts – Azartsp??u atbr?vojums no nodok?a – Piem?rošanas joma – “Call centre” darb?ba

Tiesas spriedums (otr? pal?ta) 2006. gada 13. j?lij?

Sprieduma kopsavilkums

Noteikumi par nodok?iem – Ties?bu aktu saska?ošana – Apgroz?juma nodok?i – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma – Sestaj? direkt?v? paredz?tie atbr?vojumi no nodok?a

(Padomes Direkt?vas 77/388 13. panta B da?as f) apakšpunkts)

13. panta B da?as f) apakšpunkts Sestaj? direkt?v? 77/388 par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem, ir j?interpret? t?d?j?di, ka “call centre” pakalpojumu sniegšana der?bu pa telefonu organiz?t?jam, kas ietver to, ka šo pakalpojumu sniedz?ja person?ls pie?em likmes organiz?t?ja v?rd?, nav der?bu dar?jums š? noteikuma noz?m? un t?d?j?di tam nav piem?rojams šaj? norm? paredz?tais atbr?vojums no PVN.

Faktiski pret?ji tam der?bu dar?jumam, kas ir min?ts šaj? noteikum?, šo darb?bu pašu par sevi nek?d? zi?? nevar raksturot k? t?du, ar kuru klientiem tiek pied?v?ts sl?gt der?bas, uz?emoties risku izmaks?t laimestus, un t?d?j?di to nevar atz?t par der?bu dar?jumu š? noteikuma noz?m?.

(sal. ar 26. un 29. punktu un rezolut?vo da?u)

TIESAS SPRIEDUMS (otr? pal?ta)

2006. gada 13. j?lij? (*)

Sest? PVN direkt?va – 13. panta B da?as f) apakšpunkts – Azartsp??u atbr?vojums no nodok?a – Piem?rošanas joma – “Call centre” darb?ba

Lieta C?89/05

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko House of Lords (Apvienot? Karaliste) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2004. gada 3. novembr? un kas Ties? re?istr?ts 2005. gada 18. febru?r?, tiesved?b?

United Utilities plc

pret

Commissioners of Customs & Excise.

TIESA (otr? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?js K. V. A. Timmermanss [C. W. A. Timmermans], tiesneši R. Šintgens [R. Schintgen] (referents), R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta], Dž. Arestis [G. Arestis] un J. Klu?ka [J. Klu?ka],

?ener?ladvok?te K. Štiksa?Hakla [C. Stix?Hackl],

sekret?re K. Štranca [K. Sztranc], administratore,

?emot v?r? rakstveida procesu un tiesas s?di 2006. gada 2. febru?r?,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

– *United Utilities plc* v?rd? – D. Gojs [D. Goy], QC, un ?. Makdonels [C. McDonnell], barrister, kuram nor?d?jumus sniedza P. Drinkvaters [P. Drinkwater], solicitor,

– *Commissioners of Customs & Excise* v?rd? – R. Hils [R. Hill], barrister,

– Apvienot?s Karalistes vald?bas v?rd? – K. Vaita [C. White] un T. Herisa [T. Harris], p?rst?ves, kur?m pal?dz K. Parkers [K. Parker], QC, un R. Hils, barrister,

– Portug?les vald?bas v?rd? – L. Fernandess [L. Fernandes] un A. Matosa Barosa [A. Matos Barros], p?rst?vji,

– Eiropas Kopienu Komisijas v?rd? – R. Li?ls [R. Lya?], p?rst?vis,

?emot v?r? l?mumu, kas pie?emts p?c ?ener?ladvok?tes uzklaus?šanas, izskat?t lietu bez ?ener?ladvok?tes secin?jumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par to, k? interpret?t 13. panta B da?as f) apakšpunktu Padomes 1977. gada 17. maija Sestaj? direkt?v? 77/388/EEK par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr??inu b?ze (OV L 145, 1. lpp.; turpm?k tekst? – “Sest? direkt?va”).

2 Šis l?gums ir izteikts saist?b? ar pr?vu starp sabiedr?bu *United Utilities plc* (turpm?k tekst? – “*United Utilities*”) un *Commissioners of Customs & Excise* (Muitas un akc?zes komis?ri) (turpm?k tekst? – “*Commissioners*”), kas Apvienotaj? Karalist? atbild par pievienot?s v?rt?bas nodok?a (turpm?k tekst? – “PVN”) iekas?šanu, attiec?b? uz jaut?jumu, vai pakalpojumi, kurus *Vertex Data Science Ltd* (turpm?k tekst? – “*Vertex*”) sniedz *Littlewoods Promotions Ltd* (turpm?k tekst? – “*Littlewoods*”), kas organiz? der?bas pa telefonu, ir apliekami ar PVN.

Athilstoš?s ties?bu normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Sestās direktivas 2. pants, kas veido tās II sadaļu ar virsrakstu "Darbības joma", nosaka:
"Pievienotās vārtības nodoklis jāmaksā:

1. Par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, ko par atlīdzību attiecīgās valsts teritorijā veicis nodokļu maksātājs, kas kļūst rīkojas;

[..]."

4 Saskaņā ar Sestās direktivas 13. panta B daļas f) apakšpunktu dalībvalstīs no PVN atbrīvo "derības, loterijas un citus azartspēļu veidus, uz kuriem attiecas noteikumi un ierobežojumi [ievērojot noteikumus un ierobežojumus], ko noteikusi katra dalībvalsts".

Valsts tiesiskais regulējums

5 Sestās PVN direktivas 13. panta B daļas f) apakšpunkts tika transponēts valsts tiesībās ar 1994. gada Likuma par PVN (*Value Added Tax Act 1994*) 9. pielikuma 4. sadaļu, kas no PVN atbrīvo visas iekārtas derību slēgšanai vai jebkāda veida azartspēļu spēlēšanu.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

6 *United Utilities* ir dalībniece, kas pārstāv sabiedrību grupu, kura tiek uzskatīta par vienu nodokļu maksātāju Sestās direktivas 4. panta 4. punkta otrās daļas nozīmē. Ar *Vertex* ir šīs sabiedrību grupas dalībniece.

7 *Littlewoods*, izmantojot nosaukumu "Bet Direct", organizē derību slēgšanu pa telefonu. Tās klienti var slēgt derības par sporta pasākumu iznākumu vai citiem neparedzamiem pasākumiem, tādēļ kļūst metereoloģiski notikumi. Likmes tiek pieņemtas tikai pa telefonu. 1999. gadā *Littlewoods* nolēma nodot daļu savas darbības apakšuzņēmējam un tādēļ noslēdza līgumu ar *Vertex* par "call centre" pakalpojumu sniegšanu. Saskaņā ar šo līgumu *Vertex*, kurai ir tiesības rīkoties kā *Littlewoods* aģentei, ir pienākums nodrošināt personālu un telpas, kā arī telefona un datoru iekārtas, kas ir nepieciešamas, lai pieņemtu attiecīgās likmes.

8 *Littlewoods* izvērš las sporta vai citus pasākumus, par kuriem var pieņemt likmes, novērtē izredzes, nosaka likmes un pārvērda ienākumus un izdevumus saistībā ar šīm derībām.

9 *Vertex* tikai saņem telefona zvanus un iegrāmto likmes saskaņā ar *Littlewoods* izvirzītajiem nosacījumiem. Šajā ziņā *Vertex* nav rīcības brīvības. Turklāt *Vertex* darbinieki neatklāj derības slēdzošajiem klientiem, ka viņi derības slēdz ar *Vertex* un nevis ar *Littlewoods*. Tāpat vērda "Vertex" nav klientiem paredzētajos dokumentos.

10 *Vertex* samaksa sastāv no fiksētā elementa un mainīgā elementa. Mainīgais elements ir atkarīgs no *Vertex* saņemto telefona zvanu minūšu skaita. Ir noteikti dažādi sodi, ja *Vertex* kļūdas, veicot savus pienākumus. Attiecībā uz samaksu netiek ņemts vērā ne pieņemto likmju skaits, ne vārtība, ne arī izredzes attiecībā uz šīm likmēm. *Vertex* nav nekādu finanšu risku saistībā ar *Littlewoods* piedāvātajām derībām.

11 *United Utilities* uzskata, ka *Vertex* piedāvātie pakalpojumi ietilpst Sestās direktivas 13. panta B daļas f) apakšpunkta piemērošanas jomā un ka tādējādi tiem nav piemērojams šajā normā paredzētais atbrīvojums no PVN.

12 Savu nost?ju pamatojot, *United Utilities* nor?da, ka, pirmk?rt, Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkts ir v?rst? uz to, lai atbr?votu no nodok?a t?das darb?bas, kuru ietvaros var notikt azartsp?les. Š?da ietvara nodrošin?šana, t.i., strukt?ras, kur?s vai ar kuru pal?dz?bu var notikt der?bu sl?gšana, t?d?j?di ir darb?ba, ko var atbr?vot no nodok?a.

13 No 1997. gada 5. j?nija sprieduma liet? C?2/95 *SDC (Recueil, I?3017. lpp.)* un 2001. gada 13. decembra sprieduma liet? C?235/00 *CSC Financial Services (Recueil, I?10237. lpp.)* izriet, ka attiec?gais atbr?vojums pamata pr?v? var tikt piem?rots attiec?b? uz a?enta sniegtajiem pakalpojumiem tikt?l, cikt?l a?enta sniegtie pakalpojumi ir noz?m?gi der?bu sl?gšan? k? t?d?. Jebk?d? cit? interpret?cij? šis atbr?vojums attiektos tikai uz da?iem no elementiem, kuri veido azartsp??u dar?juma nosl?gšanas ietvaru.

14 *United Utilities* apgalvo, ka no Tiesas judikat?ras par finanšu pakalpojumu atbr?vojumu no PVN (iepriekš min?tais spriedums liet? *SDC*; 1999. gada 25. febru?ra spriedums liet? C?349/96 *CPP, Recueil, I?973. lpp.*, un iepriekš min?tais spriedums liet? *CSC Financial Services*) izriet, ka, ja a?ents sl?dz dar?jumu princip?la v?rd?, tad, lai tiktu piem?rots atbr?vojums no PVN, pakalpojumi, kurus a?ents sniedz princip?lam, ir j?v?rt? atbilstoši a?enta lomai dar?jum? starp princip?lu un gala pat?r?t?ju. Tikai tad, ja a?ents realiz? “b?tisku darb?bu, kas maina juridisko vai finanšu situ?ciju starp dar?juma dal?bniekiem” dar?jum?, kurš ietilpst vien? no iz??mumu kategorij?m, a?enta sniegtie pakalpojumi ir atbr?vojami no nodok?a. Nav svar?gi, vai šis a?ents ir a?ents princip?lam vai a?ents klientam.

15 Š? judikat?ra *mutatis mutandis* attiecas uz der?bu un azartsp??u atbr?vošanu no PVN. T?d?j?di der?bu l?guma nosl?gšana ir t?da b?tiska specifiska funkcija azartsp?l?s vai der?b?s, kas b?tiski maina juridisko un finanšu situ?ciju starp pus?m. T? k? *Vertex* mutisk? likmju pie?emšana ir pietiekama, lai izveidotu tiesisk?s attiec?bas starp klientiem, kas sl?dz der?bas, un *Littlewoods*, *Vertex* veic b?tisku specifisku funkciju der?bu organiz?šan?.

16 Visbeidzot, *United Utilities* apgalvo, ka t?s izvirz?to interpret?ciju neietekm? fakts, ka *Vertex* nav r?c?bas br?v?bas attiec?b? uz to, vai pie?emt, vai nepie?emt likmes *Littlewoods* v?rd?, jo l?guma nosl?gšana nevar b?t administrat?vs akts.

17 *Commissioners* šai nost?jai nepiekr?t un uzskata, ka Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkt? paredz?tais atbr?vojums neattiecas uz *Vertex* sniegtajiem pakalpojumiem, jo tie ir tikai materi?ltehniska vai administrat?va atbalsta pakalpojumi, kas tiek sniegti der?bu organiz?t?jam.

18 *VAT and Duties Tribunal* [PVN un nodok?u tiesa], *High Court of Justice* [Augst?k? tiesa], k? ar? *Court of Appeal* [Apel?cijas tiesa] katra p?c k?rtas noraid?ja *United Utilities* argumentus.

19 Šajos apst?k?os izskat?m?s lietas atrisin?šanai *House of Lords* [Lordu pal?ta] nol?ma aptur?t lietas izskat?šanu un uzdot Tiesai š?du prejudici?lo jaut?jumu:

“Vai der?bu atbr?vojums no nodok?a, kas noteikts [...] Sest?s direkt?vas [...] 13. panta B da?as f) apakšpunkt?, ir piem?rojams, ja persona (turpm?k tekst? – “a?ents”) sniedz pakalpojumus citas personas v?rd? (turpm?k tekst? – “princip?ls”), pie?emot der?bas no klientiem un pazi?ojot par to, ka princip?ls š?s likmes ir pie??mis, un ja:

a) a?enta darb?bas ir nepieciešamais solis der?bu juridisko attiec?bu izveidošanai starp princip?lu un t? klientu un t?d?j?di ar t?m tiek nosl?gts der?bu dar?jums; bet:

b) a?ents nepie?em l?mumus par izredžu noteikšanu; š?s izredzes nosaka princip?ls vai da?os

gad?jumos treš?s personas saska?? ar attiec?g? sporta noteikumiem; un

c) a?ents lemj, sl?gt vai nesl?gt der?bas princip?la v?rd? saska?? ar princip?la noteiktiem krit?rijiem t?d? veid?, ka a?entam nav r?c?bas br?v?bas šaj? sakar??”

Par prejudici?lo jaut?jumu

20 Ar šo prejudici?lo jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkts ir interpret?jams t?d?j?di, ka to “call centre” pakalpojumu sniegšana der?bu sl?gšanas pa telefonu organiz?t?jam, kas ietver to, ka šo pakalpojumu sniedz?ja person?ls pie?em likmes organiz?t?ja v?rd?, ir der?bu dar?jums š? noteikuma noz?m? un t?d?j?di tam nav piem?rojams šaj? norm? paredz?tais atbr?vojums no PVN.

21 Lai atbild?tu uz šo jaut?jumu, ir j?atg?dina, ka termini, kas lietoti, lai raksturotu Sest?s direkt?vas 13. pant? paredz?tos atbr?vojumus, ir interpret?jami sašaurin?ti, jo šie atbr?vojumi ir atk?pe no visp?r?j? principa, ka PVN tiek piem?rots katram pakalpojumam, ko nodok?u maks?t?js sniedz par atl?dz?bu (skat. it ?paši iepriekš min?to spriedumu liet? *SDC*, 20. punkts, un 2005. gada 3. marta spriedumu liet? *C?472/03 Arthur Andersen*, Kr?jums, l?1719. lpp., 24. punkts).

22 Tom?r šaj? noteikum? izmantoto terminu interpret?cijai ir j?b?t saska?otai ar min?tajiem iz??mumiem izvirz?to m?r?i, k? ar? tai ir j?iev?ro nodok?u neitralit?tes principa pras?bas, kas rakstur?gas kop?jai PVN sist?mai (2003. gada 6. novembra spriedums liet? *C?45/01 Dornier*, *Recueil*, l?12911. lpp., 42. punkts).

23 Tieši attiec?b? uz der?b?m, loterij?m un cit?m azartsp?l?m ir j?nor?da, ka to atbr?vošana no nodok?a ir balst?ta uz praktiskiem apsv?rumiem, jo azartsp??u dar?jumi nav viegli apliekami ar PVN (2001. gada 29. maija spriedums liet? *C?86/99 Freemans*, *Recueil*, l?4167. lpp., 30. punkts), un nevis, k? ir gad?jum? ar pakalpojumiem, kas tiek sniegti sabiedr?bas interes?s, soci?laj? sektor?, lai tiem sniegtu š?m darb?b?m labv?l?g?ku PVN rež?mu.

24 ?emot v?r? šos apsv?rumus, ir j?izv?rt?, vai t?da darb?ba, k?da tiek apskat?ta pamata pr?v?, ir der?bu dar?jums Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkta noz?m? un vai to k? t?du var atbr?vot no PVN.

25 K? izriet no l?muma par prejudici?l? jaut?juma uzdošanu, *Vertex* sniegtie pakalpojumi ietver person?la, telpu, telefona un datoriek?rtu nodrošin?šanu, kas ir nepieciešami, lai pie?emtu likmes, ta?u der?bu saturu un izredzes nosaka šo pakalpojumu sa??m?js, proti, *Littlewoods*.

26 Ir j?konstat?, ka pret?ji tam der?bu dar?jumam, kas ir min?ts Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkt?, šo darb?bu pašu par sevi nek?d? zi?? nevar raksturot k? t?du, ar kuru klientiem tiek pied?v?ts sl?gt der?bas, uz?emoties risku izmaks?t laimestus, un t?d?j?di to nevar atz?t par der?bu dar?jumu š?s noteikuma noz?m?.

27 Š? paša iemesla d?? šo interpret?ciju neietekm? fakts, ka likmju pie?emšana, ko šaj? gad?jum? veica *Vertex* person?ls, ir stadija, kaut ar? svar?ga, šo der?bu sl?gšan?, jo t? ir rezult?ts akceptam, ka starp *Littlewoods* un t?s klientiem tiek nodibin?tas tiesisk?s attiec?bas.

28 Turkl?t judikat?ru, atbilstoši kurai tiesisko un finanšu attiec?bu groz?šana starp pakalpojumu sniedz?ju un t? klientu ir specifisks dar?jumu aspekts, kas attiecas uz p?rskait?jumiem, (iepriekš min?tais spriedums liet? *SDC*, 66. punkts, un spriedums liet? *CSC Financial Services*, 26. punkts) nevar *mutatis mutandis* piem?rot attiec?b? uz darb?b?m, kas nor?d?tas Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkt?, jo m?r?i, uz kuriem ir v?rsti atbr?vojumi dar?jumiem, kas attiecas uz p?rskait?jumiem, atbilstoši š?s direkt?vas 13. panta B da?as d) apakšpunktam nav t?di paši k?

m?r?i, uz kuriem ir v?rsti atbr?vojumi, kas noteikti š?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkts.

29 ?emot v?r? iepriekš min?tos apsv?rumus, uz uzdoto jaut?jumu ir j?atbild, ka Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as f) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka to “call centre” pakalpojumu sniegšana der?bu pa telefonu organiz?t?jam, kas ietver to, ka šo pakalpojumu sniedz?ja person?ls pie?em likmes organiz?t?ja v?rd?, nav der?bu dar?jums š? noteikuma noz?m? un t?d?j?di tam nav piem?rojams šaj? norm? paredz?tais atbr?vojums no PVN.

Par ties?šan?s izdevumiem

30 Attiec?b? uz lietas dal?bniekiem pamata liet? š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Ties?šan?s izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, iz?emot min?to lietas dal?bnieku ties?šan?s izdevumus, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (otr? pal?ta) nospriež:

13. panta B da?as f) apakšpunkts Padomes 1977. gada 17. maija Sestaj? direkt?v? 77/388/EEK par to, k? saska?ojami dal?bvalstu ties?bu akti par apgroz?juma nodok?iem – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma: vienota apr??inu b?ze, ir j?interpret? t?d?j?di, ka to “call centre” pakalpojumu sniegšana der?bu pa telefonu organiz?t?jam, kas ietver to, ka šo pakalpojumu sniedz?ja person?ls pie?em likmes organiz?t?ja v?rd?, nav der?bu dar?jums š? noteikuma noz?m? un t?d?j?di tam nav piem?rojams šaj? norm? paredz?tais atbr?vojums no PVN.

[Paraksti]

* Tiesved?bas valoda – ang?u.